

Sygn. akt I CSK 607/13

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa Stowarzyszenia [...] przeciwko B. Bank S.A. z siedzibą w W.
o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 maja 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 7 maja 2013 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 7 maja 2013 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację strony pozwanej od wyroku Sądu pierwszej instancji uznającego za niedozwolone i zakazującego stosowania w obrocie z konsumentami postanowienia, zawartego we wzorcu umowy o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych „M.” waloryzowany kursem CHF, o treści: „raty kapitałowo-odsetkowe oraz raty odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej B. Banku S.A. obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50”.

Sądy stwierdziły, że postanowienie to przyznaje wyłącznie bankowi uprawnienie do określania wysokości kursu sprzedaży CFK przez co daje mu prawo do jednostronnego regulowania wysokości rat kredytowych, przy pozbawieniu konsumenta jakiegokolwiek wpływu na wysokość tego wskaźnika i bez wskazania w umowie sposobu ustalania kursów walut, co sprawia, że konsument do ostatniej chwili terminu spłaty raty nie ma także żadnych możliwości ustalenia wysokości złotówkowej swojego zobowiązania na dzień spłaty raty. Uznały, że takie postanowienie nie uwzględnia zalecenia zawartego w dokumencie Komisji Nadzoru Bankowego z 2006 r. „Rekomendacja S dotycząca dobrych praktyk w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie” wskazującego na to, że w każdej umowie kredytowej powinny znaleźć się zapisy dotyczące między innymi sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego wyliczana jest wartość rat kapitałowo-odsetkowych oraz sposobu i terminu ustalania stopy procentowej, na podstawie której wyliczana jest wysokość rat kapitałowo-odsetkowych. Z tych przyczyn Sądy uznały zakwestionowane postanowienie umowne za niedozwolone w świetle art. 385¹ § 1 k.c., gdyż kształtujące prawa i obowiązki konsumenta w sposób rażąco naruszający jego interesy, a więc sprzeczny z dobrymi obyczajami.

Sąd Apelacyjny rozważając - zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zajęтым w wyroku z dnia 15 lutego 2013 r. I CSK 314/12, uchylającym poprzedni wyrok Sądu drugiej instancji - jaki wpływ na ocenę abuzywności zakwestionowanej klauzuli mogło mieć wejście w życie nowelizacji prawa bankowego dokonanej ustawą z dnia 29 lipca 2011 r. (Dz. U. Nr 165, poz. 984 - dalej „ustawa nowelizacyjna”), stwierdził, że nowelizacja ta nie zmienia oceny o niedozwolonym charakterze tego postanowienia. Wskazał, że fakt, iż w wyniku nowelizacji konsumenci uzyskali możliwość spłaty kredytu i jego rat bezpośrednio w innej walucie niż polska oraz że możliwość ta rozciąga się również na konsumentów, którzy zawarli umowy kredytowe przed wejściem w życie nowelizacji, nie uchyla zakwestionowanej klauzuli i nie pozbawia jej charakteru postanowienia niedozwolonego, gdyż w art. 69 ust. 2 pkt 4a znowelizowanego prawa bankowego zawarte jest wymaganie, by w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, w umowie kredytowej wskazane zostały szczegółowe zasady określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wpłaty albo spłaty kredytu. Zakwestionowana klauzula nie zawiera zaś określenia sposobu ustalania kursu wymiany walut dla potrzeb wyliczania wysokości rat kredytu.

W skardze kasacyjnej strona pozwana, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, powołała się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. stwierdzając, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne w związku z wejściem w życie ustawy nowelizacyjnej: czy wobec nowelizacji Prawa bankowego wprowadzającej w art. 69 ust. 3 zd. 1 tego prawa uprawnienie kredytobiorcy do spłaty rat kredytu indeksowanego lub denominowanego do waluty obcej bezpośrednio w tej walucie, mające zastosowanie także do umowy zawartych przed wejściem w życie nowelizacji, konieczne jest uzupełnienie postanowień wzorca umowy, zawierającego jedynie klauzulę umowną, zgodnie z którą spłata kredytu waloryzowanego (indeksowanego) walutą obcą w ratach następuje po ich przeliczeniu na walutę spłaty kredytu (walutę polską) według kursu sprzedaży tej waluty obcej przez bank-kredytodawcę z określonej godziny w określonym dniu, w celu odzwierciedlenia w treści wzorca

powyższego uprawnienia, przyznanego kredytobiorcy przez znowelizowane przepisy Prawa bankowego, czy też uprawnienie to - jako wynikające z bezwzględnie obowiązujących przepisów ustawy - nie wymaga uwzględnienia w treści wzorca umowy, na kształt którego przedmiotowe przepisy wywierają wpływ oraz czy sformułowane we wzorcu umowy postanowienia, zgodnie z którymi spłata kredytu waloryzowanego walutą obcą w ratach następuje po ich przeliczeniu na walutę spłaty kredytu (walutę polską) według kursu sprzedaży tej waluty obcej przez bank- kredytodawcę z określonej godziny w określonym dniu można uznać za niedozwolone postanowienia umowne nawet jeżeli kredytobiorcom przyznano ustawowe uprawnienie do spłaty takiego kredytu bezpośrednio w walucie obcej (art. 69 ust. 3 zd.1 Pr. bank.), a także jeżeli zyskali oni możliwość określenia w umowie kredytu zasad wykonywania tego uprawnienia zgodnie z art. 69 ust. 3 zd. 2 w zw. z art. 75b ust. 1-3 Pr. bank. - skoro kredytodawca może spełnić obowiązek świadczenia z umowy kredytu w postaci spłaty raty kredytu tak w walucie polskiej, zgodnie z postanowieniami umowy, jak i obcej, na podstawie art. 69 ust. 3 w zw. z art. 75b ust. 1-3 Pr. bank.?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z jednolitym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien przedstawić występujące w sprawie zagadnienie prawne przez jego odpowiednie sformułowanie, wskazać przepis na tle którego powstało, przedstawić kontrowersje i rozbieżne oceny prawne, jakie zagadnienie to wywołuje oraz wykazać, że mają one poważny, istotny i uniwersalny charakter, wymagający zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, koniecznego zarówno do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, jak i przydatnego dla rozwoju judykatury (porównaj między innymi postanowienia z dnia 10 maja 2001r. II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, niepubl.).

Skarżący nie wykazał powyższych okoliczności.

Nie ulega wątpliwości, że pierwsze zagadnienie nie występuje w rozpoznawanej sprawie, gdyż w postępowaniu o uznanie postanowienia wzorca

umowy za niedozwolone sąd orzeka tylko o tym, czy zaskarżone postanowienie umowne jest dozwolone czy nie z punktu widzenia zasad art. 385¹ § 1 w zw. z art. 385³ k.c., natomiast nie rozważa ani nie orzeka o tym czy i w jaki sposób powinny być zmienione postanowienia wzorca umowy, w szczególności czy i jak powinny być one zmienione w wyniku wejścia w życie przepisów zmieniających ustawową regulację dotyczącą określonej umowy, stanowiącej przedmiot wzorca. W świetle wskazanej wyżej ustawowej definicji istotnego zagadnienia prawnego, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., nie jest takim zagadnieniem problem prawny, którego rozstrzygnięcie nie jest konieczne do rozstrzygnięcia sprawy. Sąd Najwyższy w ramach postępowania kasacyjnego nie rozstrzyga bowiem abstrakcyjnych zagadnień prawnych, nie mających znaczenia dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy.

Drugie zagadnienie także nie jest zagadnieniem prawnym we wskazanym wyżej rozumieniu lecz pytaniem o to, czy po nowelizacji prawa bankowego w 2011 r. zaskarżoną klauzulę można uznać za abuzywną, a więc w istocie jest pytaniem o to jak powinna być rozstrzygnięta rozpoznawana sprawa. Skarżący pominął przy tym zasadniczą okoliczność, a mianowicie to, że przedmiotowa nowelizacja przyznała jedynie kredytobiorcy dodatkowe uprawnienie do spłaty rat kredytu indeksowanego lub denominowanego do waluty obcej bezpośrednio w tej walucie, co nie znaczy jednak, że jest on obowiązany do takiej formy spłaty. Przeciwnie: kredytobiorca ma możliwość wyboru formy spłaty, a więc może wybrać spłatę w złotych polskich, co oznacza konieczność zamieszczenia w umowie kredytowej, zgodnie z wymaganiami art. 69 ust. 2 pkt 4a, szczegółowych zasad określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu. Skarżący pominął, że bezsporne jest, iż zaskarżone postanowienie wzorca umowy nie zawiera szczegółowego określenia sposobów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego wyliczana jest kwota rat kapitałowo-odsetkowych, co, jak uznały Sądy, decyduje o jego abuzywności, gdyż uniemożliwia konsumentowi ocenę wysokości złotej jego zobowiązania na dzień spłaty raty ani zasad ustalania tej wysokości, a ta ocena Sądów dotyczy także

sytuacji konsumenta, który po nowelizacji prawa bankowego wybrał sposób spłaty rat kredytu w złotych polskich.

Uznając, że skarżący nie wykazał istnienia przesłanki przedsądu, na która się powołał, jak również nie znajdując okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.